

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 19-03-6600 מדינת ישראל נ' עוידה(עצור/אסיר
בפיקוח)

כבוד השופט ירון מינטקביץ בפני

בעניין: מדינת ישראל
ע"י עו"ד אורי גולדשטיין

המאשימה

נגד

ת'איר עוידה
ע"י עו"ד ראמי עותמאן

הנאשם

גזר דין

רקע

הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בשבע עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. כתב האישום כלל שבעה אישומים, שעניינם מעשי מרמה דומים, אותם ביצע הנאשם כלפי קרבנות שונים. הודאת הנאשם באה בעקבות הסדר דיוני בין הצדדים, אשר כלל תיקונים בכתב האישום, ללא הסכמה בעניין העונש. ואלו עובדותיו של כתב האישום המתוקן:

מבוא

במהלך התקופה הסמוכה לחודש אוקטובר 2018 ועד ינואר 2019, פנה הנאשם לשבעה נהגים קשישים בעת שנהגו במכוניותיהם, אמר להם כי יש נזילת מים מרכביהם וכי הוא מכונאי היכול לטפל בתקלה תמורת תשלום. הנאשם עשה כן בכוונה לרמות את אותם נהגים ולקבל מהם את דמי התיקון, למרות שלא היתה כל נזילה ממכוניותיהם של אותם נהגים, ומבלי שביצע, או התכוון לבצע, כל תיקון.

אישום ראשון

ביום 29.10.18 פנה הנאשם לנהגת בת 72 אמר לה כי יש נזילת מים ממכוניתה, למרות שלא היתה כל נזילה כאמור. הנאשם טען בפני המתלוננת כי הוא עבד במוסך המטפל במכוניות מאותו הסוג, פתח את מכסה המנוע של מכוניתה ואמר לה כי צריך להחליף בדחיפות את המאורר וכי אסור לה להמשיך לנסוע.

הנהגת האמינה למצגי השוא של הנאשם והשאירה לו את מכוניתה על מנת שיטפל בה, ואחר כך שלמה לו בעבור הטיפול – אשר לא בוצע וכלל לא היה נחוץ – סכום של 1,500 ש"ח.

אישום שלישי

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 19-03-6600 מדינת ישראל נ' עוידה(עצור/אסיר
בפיקוח)

ביום 13.12.18 פנה הנאשם לנהג, ואמר לו כי הוא בעל מוסך וכי יש ממכוניתו נזילת מים, למרות שהדבר לא היה נכון. בהמשך פתח הנאשם יחד עם בעל הרכב את מכסה המנוע, ואז שפך מים על מנת לבסס את מצג השוא, כאילו יש נזילה מהרכב. הנאשם אמר לנהג, כי צריך להחליף את משאבת המים, וכי הדבר צפוי לעלות כ- 4,000 ש"ח.

הנהג ביקש לנסוע עם הנאשם למוסך שלו (אשר כלל אינו קיים) ועל מנת למנוע זאת, הציע הנאשם לנהג להשאיר את מכוניתו במקום, כאשר מכסה המנוע מורם, ואמר כי יטפל בתקלה במקום, והסיע את הנהג ליעדו.

לאחר כשעה אמר הנאשם לנהג כי החליף את משאבת המים – למרות שלא עשה זאת ולא כל צורך בדבר - וביקש ממנו תשלום של 4,800 ש"ח. בשל מצגי השוא של הנאשם, שילם לו הנהג את הסכום האמור.

אישום רביעי

ביום 18.12.18 פנה הנאשם לנהג כבן 70 ואמר לו כי יש ממכוניתו נזילת מים, למרות שלא היתה כל נזילה, וביקש מהמתלונן לפתוח את מכסה המנוע. בהמשך אמר הנאשם לנהג כי שמו אמיד ובבעלותו מוסך בשכונת תלפיות, וטען בפניו יש תקלה במשאבת המים במכוניתו ויש להחליפה, בעלות של 2,800 ש"ח, והנהג הסכים לכך.

לאחר כשעה התקשר הנאשם לנהג ואמר לו כי החליף את משאבת המים במכוניתו, למרות שלא עשה כן ולא היה כלל צורך בתיקון. לבקשת הנהג, הציג לו הנאשם אביזר כלשהו, וטען כי זו המשאבה אותה החליף.

לאחר מכן, ביקש הנאשם מהנהג פעם נוספת שיפתח את מכסה המנוע, ואמר לו שצריך להחליף גם את המאורר, והדבר יעלה 1,500 ש"ח נוספים. בשל מצג השוא הסכים הנהג לשלם מקדמה בסך 1,000 ש"ח – וזאת למרות שלא היה כל צורך בתיקון ולא היתה לנאשם כוונה לבצעו.

סך הכל שילם הנהג לנאשם בשל מצגי השוא אותם יצר סכום כולל של 3,800 ש"ח.

אישום חמישי

ביום 20.12.18 פנה הנאשם לנהג בן 83 ואמר לו כי יש נזילת מים ממכוניתו, למרות שהדבר לא היה נכון. הנאשם ביקש מהנהג לעמוד בצד ולהרים את מכסה המנוע, ועל מנת לבסס את מצג השוא כלפי הנהג שפך מים מתחת המכונית. הנאשם אמר לנהג כי הוא עובד במוסך בתלפיות וכי יש תקלה במשאבת המים במכוניתו, למרות שהדבר לא היה נכון, והציע להחליפה בעבור 3,200 ש"ח – למרות שלא היתה לו כוונה לעשות כן ולא היה בכך צורך.

בשל מצג השוא שיצא הנאשם, שילם לו הנהג שילם את הסכום המבוקש, 3,200 ש"ח. לאחר מכן אמר הנאשם למתלונן כי החלקים שרכש אינם מתאימים למכוניתו, ונמנע מלהשיב לו את כספו.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 19-03-6600 מדינת ישראל נ' עוידה(עצור/אסיר)
בפיקוח)

לאחר שהגיש הנהג תלונה במשטרה, החזיר לו הנאשם 3,000 ש"ח מהסכום אותו לקח ממנו.

אישום ששי

ביום 25.12.18 פנה הנאשם לנהג בן 92 ואמר לו כי יש נזילת מים ממכוניתו, למרות שהדבר לא היה נכון, ואמר כי הוא יכול לתקן את התקלה בעבור 2,900 ש"ח – למרות שלא התכוון לעשות כן. על מנת לבסס את מצג השוא, התקשר הנאשם לאדם אחר וברר האם יש ברשותו חלפים דרושים לצורך התיקון.

בשל מצג השוא אותו יצר הנאשם, שילם לו הנהג סכום של 2,900 ש"ח בעבור תיקון שלא ביצע ולא היה בו צורך.

אישום שביעי

במהלך חודש דצמבר 2018 פנה הנאשם לנהג בן 70 ואמר לו בכזב כי יש נזילת מים ממכוניתו, למרות שהדבר לא היה נכון. לבקשת הנאשם, הנהג פתח את מכסה המנוע, והנאשם אמר לו כי יש לו תקלה במשאבת המים, וכי הוא יכול להחליפה בעבור 1,300 ש"ח.

הנאשם הסכים להצעה והשאיר לנאשם את מכוניתו לצורך הטיפול. לאחר מספר שעות אמר הנאשם למתלונן כי החליף את משאבת המים – למרות שלא עשה זאת – וטען שזרק את המשאבה המקולקלת לאשפה.

בשל מצגי השוא אותם יצר הנאשם שילם לו הנהג 1,300 ש"ח.

אישום שמיני

ביום 24.1.19 פנה הנאשם לנהג בן 69 ואמר לו כי יש נזילת מים ממכוניתו, למרות שהדבר לא היה נכון, וביקש ממנו לעצור בצד הדרך ולפתוח את מכסה המנוע. בהמשך אמר הנאשם למתלונן, כי צריך להחליף את משאבת המים והמאורר, וכי יש לו חבר העובד במוסד המתמחה במכוניות דומות, אשר יוכל לבצע את התיקון בעבור 5,000 ש"ח – וזאת למרות שלא היתה כל תקלה במכונית והנאשם כלל לא התכוון לבצע כל תיקון.

הנהג הסכים להצעתו של הנאשם, אך ביקש לראות כיצד הנאשם מטפל במכוניתו. לשם כך הגיע למקום אדם נוסף, אשר מסר לנאשם קופסה, והנאשם טען בפני הנהג כי יש בה משאבת מים. לאחר מכן התעסק הנאשם במכוניתו של הנהג, על מנת ליצור מצג שוא כאילו טיפל בה והחליף בה את משאבת המים, בזמן שאדם אחר הסיח את דעתו של הנהג – אך בפועל לא הוחלף שום חלק במכונית.

לאחר שסיים להתעסק במכוניתו של הנהג, אמר הנאשם כי החליף את משאבת המים וכי למחרת היום יחליף גם את המאורר.

בשל מצגי השוא שיצרו הנאשם ושותפיו, שילם הנהג לנאשם סכום של 5,000 ש"ח.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 19-03-6600 מדינת ישראל נ' עוידה(עצור/אסיר
בפיקוח)

עמדות הצדדים

ב"כ המאשימה הפנה לחומרת מעשיו של הנאשם, ופגיעתם בערכים מוגנים שונים, וכן לכך שהנאשם בחר קרבנות קלים לניצול – נהגים קשישים, וביקש לקבוע מתחם עונש הולם של מאסר לתקופה שבין שנתיים לארבע שנים. בשל נסיבותיו האישיות של הנאשם, ובהן הרשעותיו הקודמות, ביקש להשית עליו עונש הנמצא בשליש העליון של המתחם וכן להפעיל באופן מצטבר מאסר מותנה שלחובתו.

ב"כ הנאשם טען, כי הנאשם כשל בכך שלא שם גבול בין תיקון מכונית ובין ביצוע עבירה פלילית, שכן לשיטתו הנאשם הוא אכן מכונאי ותיקן חלק מהמכוניות. כמו כן טען, כי הנאשם ביקש לעבור הליך שיקומי, והביע צער על כך ששירות המבחן לא קיבל את דבריו בנקודה זו. ב"כ הנאשם שם דגש על נסיבותיו האישיות של הנאשם, ובהן היותו אב למשפחה, וביקש לאפשר לו לשקם את עצמו ולהתחיל את חייו מחדש.

לעניין המאסר המותנה טען, כי הוא הוטל בבית המשפט לתעבורה בגין עבירה מסוג שונה, ועל כן יש להפעילו באופן חופף.

הנאשם ביקש לומר את המילה האחרונה. וכך אמר: **"אני מודה בעבירות שעשיתי ואני מבקש סליחה מבית המשפט. אני מכונאי, אבל טעיתי, לא ידעתי שזה רמאות, לא ידעתי שזה דבר שאני לא צריך לעשות. רק שהעו"ד אמר לי שזה טעות. אני מבקש סליחה."**

מתחם העונש הולם

הנאשם הונה שבעה נהגים קשישים, תוך ניצול גילם, יצר בפניהם מצג כאילו יש במכוניותיהם תקלה אשר צריך לתקנה בדחיפות, וכאילו הוא מכונאי המתמחה בתיקון מכוניות מהסוג שבבעלותם, וכך קבל במרמה אלפי שקלים בכל פעם. המעשים בוצעו בפרק זמן של כחודשיים. בחלק מהמקרים הנאשם אף הגדיל לעשות ושפך מים מתחת המכוניות, על מנת לבסס את מצג השוא, כאילו יש תקלה במכונית, ובמקרה האחרון (האישום השמיני) הנאשם אף טרח לעשות הצגה שלמה לנגד עיני הקרבן, בעזרת שני אנשים אחרים, כאילו קיבל את חלקי החילוף וכאילו טיפל במכונית.

עיקר החומרה שבמעשי הנאשם נובעת מהפנייה היזומה לנהגים מבוגרים, תוך ניצול גילם, יצירת מצגים כוזבים וקניית אמונם בסיפורי בדים. מעשיו של הנאשם פגעו בקניינם של הקרבנות, אך עיקר הפגיעה היתה בכבודם ובתחושת העצמאות והבטחון האישי שלם, כאשר גילו שרומם. פגיעה זו מועצמת בשל גילם של הקרבנות.

לענין החומרה היתרה שבמעשי מרמה המבוצעים כלפי קשישים, ר' רע"פ 5066/09 אוחיון, פסקה 9 לפסק דינו של השופט גוברמן:

**"גניבה בדרכי עורמה מקשישים הינה מן המעשים הנקלים ביותר ויש בה מימד חמור
שבעתיים מכל מעשה גניבה אחר. מימד זה בא לידי ביטוי בפן הבלתי מוסרי אשר**

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 19-03-6600 מדינת ישראל נ' עוידה(עצור/אסיר)
בפיקוח)

מתנוסס מעל מעשים קשים אלו. זהו אותו פן אשר מזעזע את הנפש ומעורר את סלידתנו העמוקה, שכן מצווים אנו לערך העליון של "והִדַּרְתָּ פָּנֶיךָ" (ויקרא י"ט לב'). אשר על כן מצווים בתי המשפט להכביד את ידיהם כנגד אלו הרומסים ברגל גסה את ביטחונם האישי של הקשישים וגוזלים את רכושם בדרכים נלוזות. חייבים אנו להיות מגן של ברזל לאותם קשישים, למען יורתעו מבצעי עבירה בכוח מלפגוע באכלוסיה זו, וכל זאת ברוח הפסוק "אַל-תִּשְׁלִיכֵנִי, לָעֵת זָקְנָה; כְּכֹלֹת כְּחִי, אַל-תַּעֲזָבֵנִי" (תהילים ע"א, ט'). בנוסף, במקרה שלפנינו, יש להביא בחשבון את עברו הפלילי המכביד ביותר של המבקש, אשר נראה כי לא היה נכון לנצל את ההזדמנויות שניתנו לו בעבר ולנתק עצמו ממעשי עבירה. העולה מכך הוא אפוא כי ניסיון העבר מלמד שהסכנה הגלומה במבקש זה הינה רבה, ומנקודת השקפה זו כליאתו לתקופה ארוכה כמו מתבקשת מאלה."

ריבוי המעשים ופרק הזמן הקצר בו בוצעו, מלמדים על כך שמדובר באפיק פרנסה אשר סיגל הנאשם לעצמו, יחד עם אחרים אשר פעלו לצידו. הדבר עולה במיוחד מעובדות האישום השמיני, שם פעלו הנאשם ושותפיו בצוותא, כמעין תיאטרון רחוב עברייני, בו לכל אחד מחברי הלהקה תפקיד שונה בהונאתו של הנהג.

התקשיתי לקבל את טיעונו של ב"כ הנאשם, כי הנאשם "לא ידע מה הגבול" בין תיקון רכב ובין עבירה פלילית, וכי הנאשם ביצע בפועל תיקונים במכוניותיהם של הנהגים. בעובדות האישום בו הודה הנאשם נכתב במפורש כי לא היתה כל תקלה במכוניותיהם של הנהגים וכי הנאשם לא ביצע כל תיקון, אלא פנה לקרבנות מיוזמתו, ויצר בפניהם מצגי שוא כאילו תיקון תקלות במכוניותיהם. לא ניתן לחרוג בטיעונים לעונש מהמסגרת העובדתית שבכתב האישום שהוסכם בין הצדדים.

לאור אלה, מתחם העונש ההולם לו עתרה המאשימה, מאסר לתקופה שבין שנתיים לארבע שנים, נראה מתון, ולטעמי ניתן היה לעתור למתחם מחמיר יותר. עם זאת, לא אחמיר עם הנאשם מעבר לעמדתה של המאשימה, ואאמץ את המתחם לו עתרה.

נסיבות שאינן קשורות לעבירות

הנאשם יליד 1976, נשוי ואב לשלושה. לחובתו מספר הרשעות קודמות:

בשנת 2008 הורשע בעבירות רכוש ומרמה ונדון למאסר מותנה.

בשנת 2008 הורשע במספר תיקים ובהם עבירות גניבת רכב, מרמה, שימוש במסמך מזויף, התחזות והפרת הוראה חוקית, ונדון ל- 42 חודשי מאסר.

בשנת 2016 הורשע בבית משפט לתעבורה בעבירת התחזות ונדון ל- 13 חודשי מאסר בפועל ושנה מאסר על תנאי, שהוא חב הפעלה.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 19-03-6600 מדינת ישראל נ' עוידה(עצור)/אסיר
בפיקוח)

לצד זאת, הנאשם הורשע בעבירות תעבורה רבות, ובכללן נהיגה בשכרות ונהיגה בפסילה, בגין נדון למאסרים בפועל.

מתסקיר שירות המבחן עולה, כי הנאשם הודה במעשיו, והסביר כי ביצע את העבירות בצורך ברווח כספי מהיר, שנבע מהתמכרותו להימורים, מבלי שהפנים את חומרת מעשיו ופגיעתם בקרבתו. שירות המבחן העריך, כי טענת הנאשם כי הוא מכור להימורים נועדה להביא לשילובו בהליך טיפולי ולהקל בענשו, ואינה מבטאת הכרה במצבו.

שירות המבחן העריך, כי ברקע ביצוע העבירות מבנה אישיות פוגעני ומסוכן, העדר גבולות ומעצורים וחוסר יכולת לדחות סיפוקים, לצד אדישות לסבלו של האחר. עוד העריך השירות, כי המעשים בהם הורשע הנאשם אינם חריגים לדרכו, אלא משקפים את התנהלותו כלפי הסביבה.

השירות התרשם, כי במהלך הקשר עם קצין המבחן הנאשם היה ממוקד ביצירת מצג שיסייע לו לקבל המלצה חיובית, ללא בחינה ממשית של מצבו. לסיכום התסקיר שירות המבחן העריך כי אין הליך טיפולי אשר יוכל להפחית את מסוכנותו של הנאשם, ועל כן נמנע מהמלצה.

דיון והכרעה

מלבד הודאתו של הנאשם, המשקפת קבלת אחריות פורמלית למעשיו, כל יתר שיקולי הענישה פועלים לחובתו:

מדובר באדם אשר לחובתו עבר פלילי משמעותי בעבירות מרמה ורכוש – ומכאן עולה כי מדובר באדם אשר הרגיל עצמו להונות את הבריות ולראות ברכושם של אחרים הפקר.

מאסרים משמעותיים אשר נגזרו על הנאשם לא הביאו אותו לשנות את דרכו, ובעת ביצוע המעשים היה תלוי מעליו מאסר מותנה של שנה, בגין עבירות מרמה והתחזות. כל אלה מלמדים על כשלון ההרתעה בעניינו של הנאשם ועל כך שרק סורגי הכלא יחצצו בינו ובין קרבתו העתידיים ויגנו על הציבור מפניו.

אם בכך לא די, המעשה מושא האישום השמיני בוצע למחרת היום בו נחקר בגין המעשה מושא האישום החמישי – והדבר מהווה ראיה נוספת לכשלון ההרתעה והעדר מורא הדין של הנאשם.

התסקיר שהתקבל בעניינו של הנאשם מלמד על כך שמדובר באדם מניפולטיבי ואדיש לסבלו של הזולת, אשר כל מעייניו מוקדשים לעשיית רווחים קלים ומהירים בדרכי מרמה – תמונה המתיישבת היטב עם גליון ההרשעות הקודמות שלו. אפילו כאשר אמר הנאשם את המילה האחרונה לפני, הוא לא היה מסוגל לגייס בדל חמלה כלפי קרבתו, הכרה בחומרת מעשיו או הבעת חרטה – ולו גם מהשפה ולחוץ – אלא ניסה לשכנע כי כשל במעשיו בשל חוסר הבנה של הפסול שבהם.

לאור אלה, גם משקלה של הודאת הנאשם נמוך, ומתבטא רק בחסכון בזמן שיפוטי ובזמנם של העדים.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 19-03-6600 מדינת ישראל נ' עוידה(עצור/אסיר
בפיקוח)

לאור אלה, אשית על הנאשם עונש קרוב לרף העליון של מתחם העונש ההולם (ואזכיר, כי לטעמי המאשימה עתרה למתחם מתון, ביחס לחומרת העבירות) ואפעיל את המאסר המותנה שהוטל עליו. אם לא ראיתי להטיל על הנאשם את הרף העליון של המתחם, אין זה אלא בשל הודאתו, אשר חסכה מהנהגים את הקושי שבמתן עדות.

נתתי דעתי לטענת ב"כ הנאשם שיש להפעיל את המאסר המותנה באופן חופף, משום שהושת בשל עבירה שונה מן העבירות בהן הורשע הנאשם – והתקשיתי לרדת לעומקה. מכל מקום, לא ראיתי מקום לסטות מהכלל כי יש להפעיל מאסר מותנה באופן מצטבר, בעניינו של מי שנכשל בלא פחות משבעה אישומים שונים, אשר כל אחד מהם בנפרד אמור להביא להפעלת המאסר המותנה.

כך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. ארבעים חודשי מאסר בפועל. הנאשם יתייצב לריצוי העונש ביום 27.10.19. מהמאסר ינוכו ימי מעצרו של הנאשם והצדדים יגישו בענין זה הודעה מתואמת תוך עשרה ימים.
- ב. מפעיל מאסר מותנה של שנים עשר חודשים אשר הושת על הנאשם בתיק פ"ל 9595-03-16 בבית המשפט לתעבורה ביום 2.6.16. עונש זה יופעל במצטבר לעונש המאסר שבסעיף א', כך שסך הכל ירצה הנאשם חמישים ושניים חודשי מאסר.
- ג. שמונה עשר חודשי מאסר, בו לא יישא אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר כל עבירה נגד הרכוש שהיא פשע.
- ד. שמונה חודשי מאסר, בו לא יישא אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר כל עבירה נגד הרכוש שהיא עוון או עבירה של התחזות כאחר.
- ה. קנס בסך 10,000 ש"ח או חודשיים מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד יום 1.2.20.
- ו. פיצוי למתלונן מושא האישום הראשון בסך 2,500 ש"ח. הסכום ישולם עד ליום 1.11.19.
- ז. פיצוי למתלונן מושא האישום השלישי בסך 5,800 ש"ח. הסכום ישולם עד ליום 1.11.19.
- ח. פיצוי למתלונן מושא האישום הרביעי בסך 3,800 ש"ח. הסכום ישולם עד ליום 1.11.19.
- ט. פיצוי למתלונן מושא האישום החמישי בסך 1,200 ש"ח. הסכום ישולם עד ליום 1.11.19.
- י. פיצוי למתלונן מושא האישום השישי בסך 3,900 ש"ח. הסכום ישולם עד ליום 1.11.19.
- יא. פיצוי למתלונן מושא האישום השביעי בסך 2,300 ש"ח. הסכום ישולם עד ליום 1.11.19.
- יב. פיצוי למתלונן מושא האישום השמיני בסך 6,000 ש"ח. הסכום ישולם עד ליום 1.11.19.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 19-03-6600 מדינת ישראל נ' עוידה(עצור/אסיר
בפיקוח)

הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר בטלפונים 08-9787377 או 08-9787336. ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב עד השעה 9:00 במתקן המעצר בכלא ניצן ברמלה עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ה אלול תשע"ט, 25 ספטמבר 2019, במעמד הצדדים.

ירון מינטקביץ, שופט